

zmanjševanjem zračnega tlaka in kisika dosežemo velike nadmorske višine. Omejitve ni! Tudi vsi ti parametri so pod kontrolo računalnika.

Objektivne nevarnosti:

Tukaj smo v zadregi: kako na majhnem prostoru simulirati odlom nekaj tisoč ton ledu in kamenja, ne da bi stvar preveč zakomplicirali in podražili. Tu sta obstajali dve teoriji: po prvi naj bi računalnik v trenutku, ko naj bi se po steni spustil smrtonosen plaz, plezajočega preprosto ubil z elektriko, ki bi jo spustil v steno. Prevladala je bolj realistična varianta, po kateri je nad steno postavljen pnevmatični top, ki v naključnem trenutku in naključni smeri izstrelji utež s hitrostjo, ki ustreza določeni višini. Če nas zadene (po naključju seveda)...

Drugo:

Tu so še fineše. Upoštevanja vreden predlog je bil, naj bi se stena v trenutku, ko bi plezajoči padel, začela vrteti v nasprotni smeri, in sicer vedno hitreje, ploščad pod steno pa je izvedena na izredno močni hidravliki, ki bi se hitro gibala v nasprotni smeri padca. Tako bi bil

trk ob njo enak (po prvotnem programu seveda) padcu z, na primer, 150 metrov. Vrata dvorane so opremljena s časovno zaporo, ki reševalcem za nekaj časa onemogoča vstop.

Programiranje:

Vse skupaj bi bila samo dobra zamisel, če za AUS ne bi obstajala tudi ustrezna računalniška programska oprema. Tudi ta je sestavljena iz različnih parametrov. Celotno smer z vsemi oprimki je treba tridimenzionalno posneti in vnesti v računalnik. Natančno, z enakimi razdaljami med oprimki, dolžino, naklonom in nadmorsko višino.

Spremljamo meteorološko situacijo za čim daljše obdobje in iz podatkov izračunamo verjetnost za vremenski obrat, njegovo silovitost, značaj (dež, sneg, veter). Enako velja za pogostnost plazov, odlomov...

Šele zdaj vam je jasno, kakšne možnosti nudi takšna naprava. Eiger na 8000 metrih! Jannu v Paklenici! Hoggar pozimi! To bodo naslovi, ki bodo krasili naslovnice alpinističnih revij doma in po svetu. Jasno je torej, da je po vsem napisanem hoja v hribe samo še korak nazaj!

(Alpinistični razgledi)

ZBIRKA PLANINSKIH MISLI »GORA NI NORA« — 1

KLINI, ZAGOZDE, ZATIČI

FRANCE MALEŠIČ

Neumorni planinski kulturnik, zdravnik, alpinist, gorski reševalec in tudi zbiralec dr. France Malešič se je pred več leti lotil zbiranja nečesa novega: »Tako se je zgodilo,« pravi v uvodu k svoji zdaj še rokopisni zbirki, »da sem po zbiranju znamk, okamnin in vsega mogočega pred davnim časom sem in tja zapisal kakšno malenkost. Po naši nesreči leta 1968 v francoskih Alpah, ko je bil soplezalec Marjan Perčič še nezavesten v bolnišnici, pa sva se z Urošem Tršanom potepala po Zeleniških špicah. Na Staničevem vrhu je zapisal na listek »Oblački na nebu, kam tako se vam mudi?« in ga pustil v možico. Marjan se ni več zavedel, leto zatem pa tudi Uroša ni bilo več. Kako drugače so zdaj zvenele njegove besede na Staničevem vrhu!«

Potem ko sta predlanskim predvsem po zaslugi dr. Malešiča izšli knjigi Naša alpinistična misel in Le pojďmo v gore, ni izključeno, da bo zdaj lahko izšla — tudi po njegovi zaslugi — še zbirka planinskih izrekov in misli »Gora ni nora«, ki ji je avtor dal podnaslov »Klini, zagozde, zatiči«.

Takole piše nadalje v uvodu: »Zapisanih

kratkih misli, izrekov in podobnega je bilo vedno več, sprva bolj po naključju, kasneje pa s še čisto meglenim namenom. Pri tem nikakor ni bil brez krivde naš dobi, stari in nevsiljivi vzgojitelj Planinski vestnik. V alpinističnih skriptih leta 1975 in v Alpinistični šoli leta 1979 so prvič pod črto izšli izbrani klini, zagozde in zatiči. Ko so pred desetimi leti zaživel Alpinistični razgledi, je zbiranje gradiva postalo vedno bolj načrtno in so kratke zanimivosti popestrile prav vsak prazen prostor v reviji.«

Dr. Malešič — in še kdo z njim — je prepričan, da »je seveda čisto nemogoče ujeti ali celo ustaviti pisani in pestri planinski trenutek, morda pa nam bo vseeno zadostoval vsaj okus po njem«. Svoj uvod k zbirki planinskih prebliskov zaključuje takole: »Črnogledi včasih pravijo, da je mogoče kratke misli spretno zlorabiti in z njimi dokazati svoj prav, bolj vedro razpoloženi pa menijo, da bi bilo mogoče z gesli ali izreki sestaviti celo svetovno zgodovino. Vmes pa se pojavljajo oprezni in dvomljivci. Naj mi ne zamerijo: ampak čisto prav imajo vsi.

Iz bogate zbirke klinov, zagozd in zatičev dr. Franceta Malešiča bomo v tej in nekaj naslednjih številkah Planinskega vestnika

objavili izbor planinskih misli, pa naj bi se z vsemi strinjali ali ne. Kakšno zase bomo zanesljivo našli. (Op. ur.)

* * *

Pravi alpinist je tisti, ki se bori s težavami gore, da bi obogatil svoj jaz, svojo notranjost. Nevarnost je človeku božji dar, ki ga oplemeniti ter mu dvigne življenjsko moč.

Eugen Guido Lammer

Roditi se kot alpinist ni nič posebnega. Nenavadno pa je, če se kot alpinist postaraš.

Arnošt Černik

Alpinisti so ljudje, ki ne mislijo samo na gore, če pa že mislijo, potem mislijo na gore.

Za alpinista je najhuje, če ne ve, čemu gre pripisati neuspeh.

Giusto Gervasutti

Alpinisti so ljudje, ki iščejo težave, pa so veseli, če jih ne najdejo.

Ante Mahkota

Alpinist je član planinskega društva, vedno pozdravlja s planinskim pozdravom, nobe no nedeljo ga ni doma, bori se za zaščito narave, kljub temu hodi po cvetju, pritožuje se, da je preveč planinskih koč, a jih rad obiskuje in gradi nove, zgraja se nad bikiniji v gorah, a se rad zabava z dekleti, preklinja žičnice, a jih na veliko uporablja. Vrtoglavec nima, hodi ves prenojen, vidi le steno in vrh, vihti cepin, se muči z vrvjo, zmrzuje v bivaku, ne misli na čas, teži za šesto stopnjo, prezira slavo, a vedno misli na rekord. Z drugimi besedami: tak je kakor drugi ljudje.

Max Gramich

Spoznal sem, da je gora samo nehvaležna skalnata in ledena puščava, da ima samo toliko veljave, kolikor ji je prisojeno; toda v tej vselej deviški gmoti lahko z ustvarjalno silo svojega duha vsakdo po svoji mili volji oblikuje podobo svojega ideala, iz tega pa sledi, da je alpinizem sicer en sam, ima pa tisoč zvrsti.

Eugen Guido Lammer

Alpinistika je prečiščevanje človekove notranjosti.

Miha Riegl

Nekomu, ki se s tem ne ukvarja, je zelo težko razložiti, kaj je to alpinizem. Povedati alpinistom, kaj je alpinizem, pa je povsem nemogoče.

Stanislav Gilič

Pri alpinizmu gre za tveganje, slavohlepe ali pa za željo po strnitvi z naravo. Nekateri ljudje v življenju ne najdejo nobenega mika in spodbude več; lahko gre celo za

podzavesten samomorilni impulz. Včasih gre za tako imenovano božjo sodbo: če pridem živ iz stene, sem vreden življenja.

Angleški psihiatri o alpinizmu

Alpinizem je opravek, pri katerem moraš neprenehoma dokazovati svoj talent ljudem, ki ga nimajo.

O tem, kaj je alpinizem, se najbrž ne sploča pripraviti, ker to ni objektivna stvar kot na primer krava, za katero lahko rečeš, da je taka in taka, ampak je samo opredeljen; nekdo ga opredeli tako, drug drugače in potem se pripravata, kdo ima prav.

Andrej O. Zupančič

Kdor pozna samo alpinizem, ne ve ničesar o alpinizmu.

Kako vzvišena beseda »premagati« goro — toda saj bom srečen, če sploh pridem na vrh!

Ante Mahkota

Gora je neusmiljen in sovražen velikan. In ko je boj končan, ostane gora nepremagana. Zmagovalcev ni, so le preživeli.

Barry C. Bishop

Cilj alpinistov je en sam: Bodi, kar si!

Star alpinistični izrek

Če ne bi stremeli za nedosegljivimi cilji, še dosegljivih ne bi dosegli.

Marko Dular

Če ne veš kam, ne bodi presenečen, ko zaideš.

Ernest Mayer

Tvoj cilj naj bo, da boš v hribih dočakal visoko starost, da jih boš potreboval in boš lahko še splezal kakšno smer.

Joža Čop

Ko uresničimo svoj sen, se počutimo izgubljene. Srečen je tisti, ki lahko reče: »Rad bi hodil, a nočem prispeti.« Preklet pa je tisti, ki pravi: »Moram priti na cilj.« Priti pomeni umreti.

Orlana Fallaci

Danes je človekov najvažnejši cilj priti srečno čim dlje in se še bolj srečno vrniti.

Nikola Šop

Kdor doseže cilj, zgreši vse.

Danilo Kiš

Zjutraj pojdi v gore, opoldne v gozd, zvečer k vodnjaku.

Salernska šola

Dan in govedo moraš prijeti za roge, za rep ju ne obdržiš.

Joža Vršnik Robanov

Dan se išče zjutraj, da ga na večer preostaja, ne pa zmanjkuje in potem ljudje bivakirajo in v skrb in nepotrebne akcije spravljajo svojce in reševalce.

Joža Čop

Če hočeš, da ti bo življenje dolgo, potem moraš sedeti lačen v zaporu ali bivakirati več noči v steni.

Ciril Praček

Taka je pač naravna izmenjava: čez dan pri plezanju ure minevajo kakor minute, ponoči pa se minute spreminjajo nazaj v ure.

Anderl Heckmair

Čas, ki ga imamo, je denar, ki ga nimamo.

Ilf in Petrov

Gori ni potrebna gora, človeku je potreben človek.

Baskovski pregovor

Človek se lahko zaustavi, ko se vzpenja, ne more pa se, ko pada.

Napoleon Bonaparte

Ljudje gredo do 1500 metrov visoko, krave do 2000 metrov, koze do 2500 metrov, še višje pa norci.

Švicarska modrost

Gore od spodaj, cerkve od zunaj, gostilne od znotraj.

Slovenski pivski izrek

Gora ni nora, nor je, kdor gre brez izkušenj gor.

Marjan Keršič-Belač

Če hočeš spoznati človeka, pojdi z njim na planine.

Joža Vršnik Robanov

Gorski svet je zrcalo, ki vsakomur pokaže njegovo bedo in bogastvo. Kar nosiš s seboj v gore, ti gore vračajo. Kar si v življenju izgubil, ti ne more povrniti naj-sijajnejši vrh. Vsa sreča v gorah je naša lastna sreča, vsa tolažba gorá je tolažba našega lastnega duha.

Oscar Erich Meyer

Če pride dober človek v gore, lahko postane še boljši, če pride slab, postane še slabši.

Guido Tonella

Ni velikih gorá, ne velikih poti, ne najširših ledin; so le tvoje ali moje najvišje gore, najbolj tihe poti, najsvetlejša doline.

Leopold Suhodolčan

V težkih trenutkih stori to, česar te je strah.

Josef Dorn

Doline so gore, ki so strmoglavile.

Valentin Cundrič

Velika stvar je v nesreči misliti na dolžnost.

Demokrit

Zakaj se mi zdijo, naše planine tako lepe? Zato, ker so naše! Tu se srečamo s pojmom domovine, ki je vsakemu človeku njegova najlepša. Zato so nam tudi naše planine najlepše na svetu.

Josep Ciril Oblak

Težavnostna lestvica ne sme biti merilo vrednosti, ampak le težavnosti; alpinizem ne vrednoti dejanj po težavnosti, ampak po doživetju.

Vladko Fajgelj

Gore naj in griči oznanjajo ljudstvu mir.

Sveto pismo

Gore so kakor vpijoči otroci, iztezajoči roke, da bi ujeli zvezde.

Rabindranath Tagore

Svet gorá je zrcalo, ki vsakemu kaže lastno revščino, lastno bogastvo.

Henrik Tuma

Vsaka zarez v kamenju je našla v gorah svoj smisel — ponuja popotniku svojo zamisel življenja.

Ni je hujše bolezni, kot je pomanjkanje gorá.

France Avčin

Hoja po gorah je romantični način življenja.

Leo Maduschka

Veš, jaz hodim po tleh z očmi, ne z nogami.

Joža Čop

Ne hoditi v gore je prav tako kot imeti polne police knjig pa nobene odpreti.

Polona Frelih

odmevi

OB ALPINISTOVEM IZGINOTJU

V svoji predstavitvi Planinskega vestnika (12/89) v Delu 8. 1. 1990 oziroma v poročanju o uvodni »Zgodbi o alpinistovem izginotju« sem povzel del razmišljanja, ki je hkrati eden izmed motivov prispevka. (PV, str. 513, 3. odstavek in str. 517, 2. odstavek.)

Naj za Toneta Škarjo, ki, kot kaže, ni pozorno prebral obeh zadev, še enkrat ponovim, za kaj mi gre: za odgovor na vprašanje, zakaj molk PZS o Vlastu Kopachu — ali zaradi strahu ali česa drugega. Sam nikoli nisem doživel tega, zato se mi to zdi vredno vprašati oziroma le povzeti misel iz omenjenega članka v PV. Tone Škarja nekaj tega sam pojasni, ko pravi, da je politično zaznamovan človek kužen in okuži vse, ki ima jo opravka z njim.

Pomembno je spoznati preteklost (in to z vseh strani), ne pozabiti preteklih zablod, da bomo znali stopiti v prihodnost